

Program

Policy

» Plan

Riktlinjer

Regler

Plan för POSOM

- Psykiskt och socialt omhändertagande i samband med större kriser

Beslutad av socialnämnden
16 juni, § 67. Dnr SON2016.0053

Dokumenttyp: Plan

Dokumentet gäller för: Samtliga sektorer, nämnder samt kommunala bolag

Diarienummer: SON2016.0053

Reviderad: Ej reviderad

Giltighetstid: Till dess att nytt beslut tas

Tidpunkt för aktualitetsprövning: 1 gång per mandatperiod

Dokumentansvarig: SC SSO

Andra tillhörande dokument: -

Plan för POSOM

Inledning

Kommunen har en beredskap för att möta olika påfrestningar och störningar som kan uppstå i samband med kris och katastroflägen. En kris innebär en situation som berör en stor mängd människor eller ödelägger stora materiella värden och som inte enbart kan hanteras inom befintlig organisation. POSOM kan i vissa fall vara en del av denna beredskap.

POSOM är en förkortning för Psykiskt Och Socialt Omhändertagande av drabbade människor som är fysiskt oskadade och/eller anhöriga till drabbade vid större olyckor, samt personer som är indirekt drabbade dvs. personal som möter personer som blivit drabbade av krisen.

POSOM-gruppen

POSOM-gruppens uppgift är att organisera och svara för psykologiskt och socialt stöd och omhändertagande vid större olyckor och kriser. Inriktningen är alltid att en kris ska hanteras enligt närhetsprincipen, det vill säga så nära som möjligt där krisen uppstått och den ska så långt det går hanteras inom befintlig organisation. POSOM kallas samman när den ordinarie verksamheten inte har möjlighet att lösa uppkommen händelse med befintliga resurser. När ansvaret går över till POSOM samordnas krisarbetet från ledningsgrupp för POSOM som planlägger vilka resurser som behöver tas till förfogande för krisarbetet. POSOM består av en ledningsgrupp och resurspersoner som står till ledningsgruppens förfogande.

Verksamheten ska bygga på kunskap och erfarenhet från olika områden. POSOM består därför av representanter från olika sektorer inom Skövde kommun, samt externa myndigheter och organisationer. Dessa kan inom sina respektive organisationer och nätverk, bland annat bidra med stödpersoner som är behjälpliga i det psykiska och sociala omhändertagandet.

Syftet med POSOM

Syftet med POSOM är att ge psykiskt och socialt omhändertagande till enskilda och grupper som är drabbade av akuta kriser som en följd av olycka eller katastrof. Insatserna ska även förebygga psykisk ohälsa för drabbade grupper och ge stöd till personal som möter dessa grupper.

Sammanfattande för POSOM

Socialchefen är den som kan sammankalla POSOM och kan också utse annan ansvarig för att kalla samman och leda POSOM. Socialchef informerar även kommunledningen samt socialnämnden att POSOM är igång.

Ledningsgrupp för POSOM

Ledningsgruppen för POSOM har till uppgift att samordna och fördela arbetet inom POSOMs arbetsområde. Det operativa arbetet med att möta de drabbade utförs av resurspersoner som utses av ledningsgruppen. Ledningsgruppen ansvarar för att det upprätthålls en god nivå gällande psykiskt

och socialt omhändertagande vid extraordinära och andra allvarliga händelser. Ledningsgruppen för POSOM ska vid en kris göra en långsiktig, kontinuerlig bedömning av den övergripande situationen. Efter en kris ska ledningsgruppen utvärdera de insatser som gjorts för att lära av dessa erfarenheter

I ledningsgruppen för POSOM ingår företrädare från sektor socialtjänst, sektor vård och omsorg, sektor barn och utbildning, samt primärvården och Svenska kyrkan som företräder samtliga trossamfund i Skövde. Räddningstjänsten och polisen ingår inte under det operativa arbetet, men finns med vid planerade möten för POSOMs ledningsgrupp. Ledningsgruppen kan vid behov förstärkas med nödvändig kompetens beroende på händelsens specifika karaktär.

Ledningsgruppen för POSOM har till uppgift att:

- samordna och fördela arbetsuppgifter inom POSOMs ansvarsområde
- verka underställd kommunens krisledningsgrupp när denna är inkallad
- inom sina respektive organisationer/nätverk anskaffa stödpersoner för aktuella insatser
- samordna och följa upp insatser för psykiskt och socialt omhändertagande
- göra såväl kort- som långsiktig planering och analys av behovet av stödinsatser
- planera för uthållighet och avlösningar på alla nivåer i POSOM under operativt skede
- vid behov utse en person att vara ansvarig för den insats som sker genom stödpersoner på aktuell plats (fältnivå)
- upprätta informations- och stödcentrum för de som är drabbade
- vid en omfattande händelse efterfråga stöd från kommunikationsenheten. Stödet kan t.ex. vara upplysningscentral dit allmänheten/anhöriga kan ringa. Kommundirektören beslutar om kommunikationsenheten kan ge stöd.
- vid behov hålla kontakt med sjukhuset PKL-grupp
- utom kontorstid kunna verka under självständig ledning i samverkan med räddningstjänst och polis i situationer där varken närmast berörd sektors ledningsgrupp eller kommunens krissamordningsgrupp är aktiverade
- svara för samlad dokumentation av insatser, beslut och tidpunkter (dagbok).

Resurspersoner för POSOM

Uppgifterna för POSOMs resurspersoner kan variera utifrån behoven i varje situation. Exempel på uppgifter som kan vara aktuella för POSOMs resurspersoner:

- vara stödperson till enskilda och grupper som drabbats av akut kris genom olycka eller katastrof
- erbjuda och ge praktisk hjälp genom t ex pengar, mat, kläder, hjälp med inkvartering. (Bistånd 4:1 Socialtjänstlagen)
- för att förebygga ohälsa på längre sikt ska POSOM hjälpa drabbade människor vidare till andra resurser i samhället för att de ska få adekvat hjälp
- särskilt beakta hur många barn som är drabbade och på vilket sätt och särskilt se till att stödinsatser ges över längre tid.

Information

Kommunikationsenheten behöver löpande få information om krisarbetet för att kunna ge nödvändig information till media och allmänhet, samt för att i övrigt kunna vara POSOM behjälpliga. Vid behov kan kommunikationsenheten adjungeras till ledningsgruppen för POSOM.

Exempel på insatsnivåer

Ibland sker händelser i vår omgivning utan att det för den skull innebär att någon övergripande krisorganisation behöver gå in, exempelvis POSOM. De flesta verksamheter har någon form av krisorganisation som träder in och ofta kan händelsen hanteras inom befintlig organisation. Nedan beskrivs olika insatsnivåer vid olika typer av kriser.

Ex 1	Enskild person drabbas av akut kris eller olycka, ex dödsfall	Hanteras i organisationer eller förmedlar kontakt med annan lämplig instans ex sjukvården POSOM aktiveras inte
Ex 2	Fler personer drabbas av akut kris eller olycka, ex mindre brand	Hanteras i ordinarie verksamhet POSOM aktiveras inte
Ex3	Fler personer drabbas eller berörs av akut kris eller olycka, ex dödsfall i skolklass eller lite större brand	Hanteras i organisationen, men hjälp tas av enstaka delar ur nätverket
Ex4	Mer omfattande kris eller olycka, där fler personer berörs och ordinarie resurser inte räcker	POSOM-gruppen kallas in
Ex5	Stor olycka eller akut kris som omfattar många människor och samhället i stort	Kommunens krisledning startas upp.

Avgränsning mot kommunens krisledningsgrupp

Vid en omfattande extraordinär händelse ansvarar kommunens krisledningsnämnd eller kommunens krisledningsgrupp för samordning och prioritering av åtgärder. Krisledningen leds av kommundirektören och ett antal sektorschefer.

POSOM kan vara aktiverad utan att kommunens krisledningsorganisation är aktiverad, och det avgörande är hur omfattande krisen eller katastrofen är. POSOM är organiserat under socialnämnden.

Kostnadsfördelning

De kostnader som uppstår i samband med en kris ska så långt det är möjligt belasta den verksamhet som vanligtvis har ansvar för kostnaden. Det är viktigt att kostnader särredovisas för att senare kunna följas upp.

Resurser som POSOM kan disponera

Vid en akut kris så behöver ledningsgruppen för POSOM tillgång till en mängd resurser. Det kan vara lokaler, personal, bilar, telefoner, madrasser, filter, kuddar etc. Varje representant i ledningsgruppen tillser att befintliga resurser görs tillgängliga enligt den plan ledningsgruppen för POSOM gör upp i händelse av kris.